חודש מרחשון | גיליון 101

המאורות

יוצא לאור ע"י מכון המאורות להוצאת כתבי רבותינו זיע"א
שע"י מוסדות מאורות הרש"ש
בראשות הרה"ג רבי יהורם יפת שליט"א

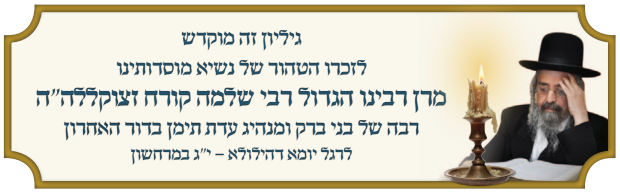

גיליון זה מוקדש
לזכרו הטהור של נשיא מוסדותינו
מרן רבינו הגדול רבי שלמה קורח זצוקללה"ה
רבה של בני ברק ומנהיג עדת תימן בדור האחרון
לרגל יומא דהילולא – י"ג במרחשון

הגאון רבי עמרם קורח שליט"א
רב קהילת 'תורת חיים' - ביתר עילית

איש האשכולות מלכות שלמה

חלפו שש שנים מאז פטירת א"מ הגאון הגדול רבי שלמה קורח זצ"ל רבה של בני ברק, נכדם ונינם של גאוני עולם וצדיקי הדור.

מאז זכינו להוציא מספר ספרים שהיו עמו בכתובים, ובעזה"י בקרוב ממש נוציא שוב את הספר 'שו"ת תשובה כהלכה', עם תשובות נוספות.

ולעת עתה יצאו ארבעים ושנים ספרים בכל מקצועות התורה, הספר האחרון שיצא הינו 'חיי שלמה על הש"ס' על מסכתות ברכות שבת עירובין. ועלינו מוטלת עוד עבודה רבה להוציא את כל חידושיו על כל הש"ס.

במשלי (ג', ל"ב) נאמר: "כי תועבת ה' נלוז, ואת ישרים סודו". ויש לבאר, מצינו פסוק "סוד ה' – ליראיו". וכתוב "והאלהים עשה את האדם ישר והמה ביקשו חשבונות רבים". נמצא שאם אדם איננו נלוז, פירוש, אינו מעוות דרכיו (רש"י). אלא 'ישר', אז יזכה לסוד ה', כדכתיב 'ואת ישרים סודו'. ואח"כ 'סוד ה' ליראיו'.

ונמצא, שיש כאן מדרגות בעבודת ה': א. השורש יראת ה'. ב. אינו מעוות דרכו אלא הוא ישר - ואת ישרים סודו. ג. ואז 'סוד ה' ליראיו', נפתחים לו מעיינות החכמה.

ולכן זכה אבי מורי זצ"ל לקנייני התורה, ולחדש בכל מה שלמד, וזה 'מסוד ה' ליראיו' [ולא מסוד ה' למחשב. הוא לא השתמש במחשב כלל וכלל. ואמר לי כמה פעמים אם אשתמש במחשב, אחבר כל חודש ספר].

אמרו בזוהר: "לית מלה דלא רמיזא באורייתא". כתיב: "רק באבותיך חשק ה' לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם" וכו'. וראשי תיבות חש"ק. הוא: חכם שלמה קורח. שהיה עמל בתורה כל חייו, וחיבר ספרים רבים בכל מקצועות התורה, וספרי יראה רבים.

וגם ראשי תיבות של, רבי שלמה בן יחיה, רשב"י. ורשב"י הוא ניצוץ ממשה, וכן כל תלמיד חכם אמיתי יש בו ניצוץ ממשה רבינו, וזהו הכתוב 'משה שפיר קאמרת'.

ואכן, הרבה נושעים בתפלה על ציונו הקדוש בסנהדריה בירושלים, כפי שמספרים לי. שהוא ודאי עומד בתחינה לפני בורא עולם, עבור הבאים להתפלל שיהא מליץ יושר עליהם ועלינו ועל כלל ישראל.

מורנו הרב יהורם יפת שליט"א
ראש המוסדות

חכמת שלמה

חטאים חמורים ביותר חטאו דור המבול; גזל, ג"ע ושפיכות דמים – כמובא בחז"ל, ובכל זאת: "לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל" (סנהדרין קח, א).

אולם בל נטעה לחשוב כי היו הם גנבים מפחידים, פראיים, כמוכר במחוזותינו מפעם לפעם. אלא מכובדים ודיפלומטים היו. 'שיטת העבודה' שלהם היתה בצורה כביכול נכונה ומוצדקת.

סוכן היה בא עם משאית טעונה חבילות של מיני מזונות ומאפים בכדי לייבאן לחנויות המזון, וכך חשב להתפרנס בדרך כבוד מעמל כפיו. אך לפתע היו מקיפים אותו עשרות אלפי אנשים, וכל אחד מהם היה לוקח ממנו רק עוגייה אחת בודדת! פחות משוה פרוטה. כך עושקים אותו בהון רב, מבלי שתהיה לו יכולת משפטית וחוקית לתבוע מישהו מסויים על סכום פעוט ערך שכזה...

זהו ללא ספק חמס נפשע הנובע מפחיתות אנושית ושחיתות לב מהמדרגה הראשונה, אולם בדרך דיפלומטית. מין יכולת אכזרית כזאת להוציא אדם נקי מנכסיו מבלי שמישהו יחוש רגשות אשמה כלשהן, או יעלה בדעתו בדל של מחשבה שמא אכן עשה עוול לחברו. להיפך, כל אחד הצטדק בסתר ליבו בינו לבין עצמו: "מה כבר עשיתי, בסך הכל לקחתי לו עוגיה אחת"...

אלו לא סיפורי בדים ודמיונות. זהו תיאור מפורש בחז"ל (בראשית רבה לא, ה):

"קץ כל בשר בא לפני – הגיע זמנם להיקצץ, הגיעו קטגורים שלהן לפני. וכל כך למה? 'כי מלאה הארץ חמס מפניהם'. איזהו חמס ואיזהו גזל? אמר רבי חנינא: חמס אינו שוה פרוטה וגזל שוה פרוטה. וכך היו אנשי המבול עושים; היה אחד מהם מוציא קופתו מלאה קטניות, והיה זה בא ונוטל פחות משווה פרוטה, וזה בא ונוטל פחות משווה פרוטה, עד מקום שאינו יכול להוציאו בדין".

את רוח השחיתות הזאת שאפפה את אנשי דור המבול, ורוע הלב שפשה בקרבם – מין תרבות אנושית חולה, אשר הפכה את החמס והגזל לדרך חיים מתקבלת על הדעת, וכ'שיטה' מאורגנת ומוצדקת, רצה הקדוש ברוך הוא לעקור מן השורש, ולעשות לזה סוף באמצעות המבול!

רבותינו גדו"י בצדקתם וביראת חטאם, אכן זכו להגיע לשלימות בתחום זה של זהירות בממון הזולת, והיו חרדים כל ימיהם שלא ידבק בהם ולו שמץ מן העוון החמור הזה לסוגיו ולענפיו. אף בחששות רחוקים נזהרו מממון שאינו שלהם, והחמירו בספיקות שונות אף לפנים משורת הדין.

* * *

כאשר אנו באים לעסוק בדחילו ורחימו, בכבודו של בעל ההילולא, מרן גאון ישראל רבי שלמה קורח זצוק"ל, אשר זכינו שנשא אותנו על לוח לבו, ומוסדותינו הקדו' על שלל פעולות הקודש למען עדתינו המפוארה, שרשם וכוחם הם מהודו והדרו, מזיו עצותיו המחכימות החכמנו, ומנועם ענוותנותו הכבירה גדלנו ונשאנו, כפי שבעינו הטובה תמיד ידע לפרגן ולהעריך לכל אדם ואדם באשר הוא. וחבל על דאבדין.

כפי שפתחנו בראשית דברינו, על עניין הזהירות מרוח השחיתות ודור המבול, הרי שאם במרן זצ"ל עסקינן, הדברים ידועים ומפורסמים זהירותו הרבה בכל עניין הקשור לחושן משפט ודיני ממונות. ואין יותר מתאים רק מלציין את דבריו המפורסמים שכתבם על מו"ר זקינו רבינו עמרם קורח זצוק"ל רבה הראשי האחרון של תימן (והובאו גם בספר 'המאור הגדול'), וכך נאים הדברים למי שאמרם:

בגמרא במסכת ברכות (י"ט ע"א) אמרו, "תנא דבי רבי ישמעאל, אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום, שודאי עשה תשובה. והני מילי בדברים שבגופו, אבל בממונא עד דמהדר למריה". כאשר היה רבינו מגיע לדברי חז"ל אלו, היה זועק: "אבל במילי דממונא, עד דמהדר למריה". לזה כבר לא יועיל מה שהוא תלמיד חכם, שזהו פגם בישרות של האדם. ואמנם "אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום", אבל כל זה במילי דשמיא, אך במילי דממונא עד דמהדר למריה. עד כאן מדבריו.

ומי יתן ונזכה גם אנו לדבוק בדרכיו הנקיות, ודבר שפתיים אך למחסור בעמל התורה שהחדיר והשריש בעמלי ובני התורה בדוגמא האישית ובדרשותיו המאלפות, ובכך נזכה לגאולת עולמים אמן.

בתי מדרש לתורה ולהוראה
רשת בתי הוראה ארצית
מכון הוצאה לאור
מדרשיות לקירוב רחוקים
עמותת 'אור תורת שלום'
קרן 'חסדי שלמה' עזרה לנזקקים
'קו המאורות' מרכז התוכן ליהדות תימן

2 פינת הכשרות
הרב יוסף מלכיאל

2 ביתך שלום
הרב צפניה רענן

3 פני שבת
הרב חנוך בן ישי

4 מהנעשה והנשמע
סיקור אירועי החודש

פינת הכשרות

הגאון רבי יוסף מלכיאל שליט"א
רב מזרח העיר רחובות ומומחה כשרות

כשרות הסופגניות

מיד לאחר החגים נערכות המאפיות ליצור סופגניות חלק מהן יובאו למאפיות הבוטיק ככדורי בצק, חלק יעברו טיגון חלקי במאפיית האם וחלק יובאו כמוצר מוגמר. סוגים שונים של סופגניות המוכרות והוותיקות סופגניות מוזרקת בריבת פירות, ואלו המוזרקות בריבת חלב ולאחרונה המסוכרות דונאט.

כמו בכל מוצר, יש את החלק של כשרות חומרי הגלם, ויש את חלק ההכנה. בטור שלפנינו נעסוק בשאלת היסוד על מה יש להשגיח בכשרות הסופגניות.

בקונדיטוריות פעמים מבקשים להוסיף לעיסת הבצק חלב, וכאן המקום לדון אם יש מניעה כל שהיא?

• איסור לישת עיסה בחלב

תקנות רבות נתקנו על ידי חז"ל בכלל כדי להרחיק את האדם מהעבירה, ואף באיסור בשר בחלב, כגון איסור העלאה על שולחן אחד שאוכל עליו, וחובת המתנה בין בשר לחלב, הרחקות שלא מצינו בשאר איסורים כיון שבשר בחלב לא בדילי מיניה אינשי. ולהלן נדון בהרחקה נוספת בבשר בחלב – אין לשין עיסה בחלב, שמא יאכלנה עם בשר.

מקורו של הדין בגמ' פסחים ל"ו ע"ב (אגב הדין שאין לשין את מצת המצווה לליל הסדר בחלב) אין לשין את העיסה בחלב ואם לש כל הפת אסורה מפני הרגל עבירה. ומסקנת הגמ' שם שאם עשאה כעין תורא (שור) מותר.

בראשונים ביארו כעין תורא: לרש"י כמות קטנה שיספיק לאכלה בסמוך לאפיה ואין חשש שישהנה וישכח שהיא חלבית. הרי"ף ביאר שעשה בה שינוי צורה ומתוך כך מי שיראנה יתעורר לשאול על טיבה. הרשב"א ובהגהות שע"ד (הובאו בב"י יו"ד סי' צז) העלו את שני הפירושים להלכה וכ"פ מר"ן בשו"ע (שם) להלכה.

באיסור והיתר הארוך (לתלמיד מהר"י אסרלן בעל תה"ד) הוסיף היתר כל שניכר הדבר. כגון שרואים גבינה על המאפה, ואין חשש למכשול. הרמ"א בדרכי משה הביא את דבריו.

ונמצא בפנינו ג' היתרים:

א. כמות מועטת (רש"י) [הנצרכת לכמות הסועדים באותה הסעודה (כה"ח שם אות ז')].

ב. שינוי צורה (רמב"ם).

ג. ניכר על המאפה (איסור והיתר).

• גדר הגזירה בחשש אכילתם יחד או אף בוא"ד:

האחרונים דנו בפלוגתת גזירת חז"ל שאין לשין עיסה בחלב אא"כ עשאה כעין תורא, אם גזירתם רק מחשש שמא יבוא לאכלם ביחד [הפת והבשר, או הפת והגבינה], או שגזירתם אף במקום שכל החשש שמא יאכלם בזה אחר זה.

נ"מ במקום שאין חשש שיבוא לאכלם יחד כגון: עוגה חלבית מתוקה שנילושה בחלב וסוכר.

להלכה: הכרעת הפוסקים שהאיסור ללוש עיסה בחלב (ללא שינוי בצורת הפת) הוא דוקא במקום שיש חשש שיאכל את הפת עם המין השני ביחד, אבל במקום שאין חשש כמו אותם הממולאים במיני מתיקה שאין דרך לאכלם עם גבינה מותר. ובכלל זה מה שדרך לאוכלו רק לקינוח לא חששו כל כך שיאכלנו אחר בשר או גבינה (ראה פת"ש סי' צז ס"ק ג' וכ"פ הכה"ח ס"ק טו, יב ובחכמת אדם כלל נ סעיף ג).

נמצא בפנינו היתר רביעי: קינוחים שאין דרך לאכלם עם בשר או חלב אינם בכלל הגזרה, ואין מניעה כלל ללוש אותם עם חלב או שומן.

המורם לנדון הנ"ל: מותר להוסיף בעיסת הסופגניות חלב מאחר והן נאכלות בקינוח ואינם נאכלות עם בשר, ואין בזה מניעה מצד הגזרה שאין לשין עיסה בחלב. אמנם מאחר ורוב הסופגניות הן פרווה כדי שלא יטעו לאכלם בתוך שש שעות לאכילת בשר יש להוסיף סימון שסופגניות אלו הן חלביות.

חששות נוספים קיימים ותיקצר הירייעה מלהרחיב בהן נזכיר אותן בקצרה ואי"ה נרחיב עליהן בטור הבא: סופגניות בשריות, בישולי גויים, הפרשת חלה וכמובן חשש חרקים.

שנזכה לחורף בריא ולגאולה שלמה בחסד ישועה ורחמים.

ביתך שלום

הגאון רבי צפניה רענן שליט"א
ראש כולל 'נזר החיים' ומרבני בית ההוראה

| מחמאה וביקורת ביחד?

כל אחד מאיתנו רוצה מאוד לומר את אשר על ליבו, אך לא כל אחד מאיתנו למד כיצד לומר את הדברים כדי שיתיישבו בליבו של השני.

אנחנו אוהבים לדבר, אך צריכים ללמוד איך ליישב את הדיבור.

כלל חשוב מאוד ויסודי מאוד למדנו בתורתו של שלמה המלך.

בספרו משלי (ט, ח) הוא כותב כך: "אל תוכח לץ פן ישנאך, הוכח לחכם ויאהבך".

הוא מלמד אותנו דבר נפלא ביותר. כאשר אנחנו רוצים לדעת האם הצלחנו להעביר לשני את דברי הביקורת, נבדוק, האם הוא עדיין אוהב אותנו, או שמא הדברים גרמו לו לריחוק מאיתנו.

וזה ביאור הפסוק: הוכח לחכם ויאהבך. הרי המטרה היא שגם לאחר הדיבורים הוא יאהב אותך, וכיצד עושים זאת? על ידי "חכם", תקדים לומר לו שהוא חכם, תחמיא לו. פירוש, אם כבר הגענו למצב שמותר לנו לומר ביקורת, אזי נקדים לה אמירות חיוביות רבות יותר, ובכך נגיע למצב בו הביקורת העדינה תתקבל הרבה יותר.

עצה נוספת. הרגל עצמך לומר דברי שבח ומחמאות ללא כל קשר לביקורת. ותרבה בזה במאוד, ולכולם. אדם כזה שתמיד פיו מפיק מרגליות, גם כשיצטרך לומר דבר ביקורת, יקבלו זאת ממנו באהבה, ובפרט כשתיאמר בצורה הראויה.

שמעתי על אבי תנועת המוסר הגאון רבי ישראל סלנטר, שכאשר היה רוצה לבקר אדם מסוים, היה מקדים לתת לו מתנה לפני אמירת דבר התוכחה.

אמנם אנחנו לא בדרגה הזו לתת בכל עת מתנה, אך בודאי שיש בידינו לתת במתנה, מילה טובה או פרגון מוצלח, טרם אמירת דבר הביקורת.

והשאלה היא, מדוע לתת מתנה? מדוע להקדים מחמאות ופרגונים? האם אין אפשרות לומר מיד את אשר על ליבי דברים כהווייתן?

והתשובה נפלאה ביותר. צריך לדעת כי כל ביקורת, אפילו הנכונה הטובה והאמיתית ביותר, גורמת לפגיעה אצל השני. כי כמעט שאין מן הנמנע שאמירת ביקורת לא תגרור אחריה פגיעה אישית, וכאשר אנחנו מקדימים דברי שבח ומחמאות, אנחנו יוצרים איזון נכון בין השניים, ובכך אנו מפצים את השני על אמירת הדברים הפחות נעימים.

דבר זה ניתן ללמוד בצורה נפלאה על פי הדברים שכתב בספר יסודות הבית היהודי למרן החפץ חיים (עמ' עד–עה).

בשעה שיעקב אבינו נצרך ללכת לחרן וחשש יצחק אבינו שיעקב יקח אשה מבנות כנען, הוא יזום שיחה עם יעקב על מנת להניאו מכך.

והנה, לכאורה יצחק יכול היה להפעיל את "סמכות האב" ולצוות עליו באופן שאינו משתמע לשני פנים שחל עליו איסור גמור לישא אשה מבנות כנען, ובכך לסיים את העניין.

אך לא. יצחק אבינו נוקט בדרך שונה לגמרי.

ובפסוק נאמר כך: "ויקרא יצחק אל יעקב, ויברך אותו, ויצוהו, ויאמר לו, לא תקח אשה מבנות כנען".

ראשית, יצחק קורא אל יעקב אליו. הוא נותן לו את ההרגשה הטובה ביותר של פגישה מיוחדת עם האבא הענק.

שנית, כשיעקב מגיע לפגישה, יצחק מיד מתחיל לברך אותו ולהרעיף עליו שבחים ומלים טובות. ורק לאחר מכן הוא ניגש לצוות אותו. וגם הציווי הזה נעשה באופן של אמירה רכה, "ויאמר לו". יצחק אבינו פונה ליעקב בצורה עדינה כדי שהדברים יכנסו אל ליבו וישפיעו עליו בכל שעה, משום שהבקשה נאמרה בשיא הנעימות.

כמובן שיעקב אבינו היה שומע לאביו בכל צורה בה הדברים היו נאמרים. אך כאן לימד אותנו יצחק אבינו מהי הגישה הנכונה בהעברת מסר לזולת. ואם באב ובנו מצאנו כך, כל שכן שעלינו לנהוג כך כלפי רעייתנו וכלפי כל אדם.

בהצלחה!

רוצה להיות שותף בהפצת תורת רבני וחכמי תימן בכל העולם - חייג עכשיו: 089-302-302 שלוחה 1
להצטרפות לקבוצת המאורות בוצאפ, שלחו הודעה לטל' 050-902-1902 או בקשת הצטרפות למייל בכתובת: SM08830222@GMAIL.COM

המאורות לילדים

פני שבת
הרה"ג חנוך בן ישי שליט"א

ל"ט מְלָאכוֹת שַׁבָּת

מַעֲלַת הַשַּׁבָּת

בְּמִסֶּכֶת מָדוֹר זֶה נַעֲסֹק בע"ה בְּמִצְוַת "שָׁמוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת", הַכּוֹלֶלֶת ל"ט מְלָאכוֹת שֶׁאָסְרָה תּוֹרָה וְעַנְפֵּיהֶן, וּגְזֵרוֹת חֲכָמִים שֶׁגָּזְרוּ מֵחֲמָתָן, אֶלָּא שֶׁבְּשֶׁל גֹּדֶל וְעֹצֶם חֲשִׁיבוּתָן מְכֻרָּחִים אָנוּ לְהַתְחִיל בִּכְלָלֵי הַמְּלָאכוֹת שֶׁכֵּן חֲמוּרָה הִיא מִצְוַת הַשַּׁבָּת מִכָּל הַמִּצְוֹות, שֶׁשְּׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל מִצְוֹות הַתּוֹרָה, וְהִיא הָאוֹת בֵּינֵינוּ לְבֵין בּוֹרֵא עוֹלָם. לְפִיכָךְ הַמְחַלֵּל שַׁבָּת בְּפַרְהֶסְיָא הֲרֵי הוּא כְּעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, וְהַמְשַׁמֵּר שַׁבָּת כְּהִלְכָתוֹ אֲפִלּוּ חָטָא כְּדוֹר אֱנוֹשׁ, מוֹחֲלִים לוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה נ"ו, ב') "אַשְׁרֵי אֱנוֹשׁ יַעֲשֶׂה זֹאת וּבֶן אָדָם יַחֲזִיק בָּהּ, שֹׁמֵר שַׁבָּת מֵחַלְּלוֹ וְשֹׁמֵר יָדוֹ מֵעֲשׂוֹת כָּל רָע" – אַל תִּקְרֵי מְחַלְּלוֹ אֶלָּא מָחוּל לוֹ (רַמְב"ם פֶּרֶק ל' הֲלָכָה ט"ו, שַׁבָּת ק"ח: שמו"ר כ"ה, י"ב). וְהַמְדַקְדֵּק בְּשִׁמְירַת שַׁבָּת יִזְכֶּה בְּגַן עֵדֶן לְגִלּוּי סוֹדוֹת הָעֶלְיוֹנִים (רַבִּי שְׁלוֹם שַׁבְּזִי בְּסוֹף הַשִּׁיר "בְּיוֹם שַׁבָּת").

אִסּוּר עֲשִׂיַּת מְלָאכָה וְחֻמְרָתָהּ

נֶאֱמַר בְּתוֹרָה (שְׁמוֹת כ"ג, י"ב) "שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂיךָ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת" – הֲרֵי מִצְוַת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה לִשְׁבּוֹת מִמְּלָאכָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְנֶאֱמַר (שְׁמוֹת כ', י') "וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת לַה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה". – הֲרֵי מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה מִן הַתּוֹרָה שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת כָּל מְלָאכָה בְּיוֹם הַשַּׁבָּת.

חֲמוּר עֹנְשׁוֹ שֶׁל מְחַלֵּל שַׁבָּת, שֶׁהָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּמֵזִיד בְּשַׁבָּת בְּעֵדִים וְהַתְרָאָה חַיָּב סְקִילָה. וּבְלֹא עֵדִים אוֹ הַתְרָאָה חַיָּב כָּרֵת, וּבְשׁוֹגֵג חַיָּב חַטָּאת.

שׁוֹגֵג נִקְרָא אֶחָד מֵהַמַּקְרִים הַבָּאִים: א. יָדַע שֶׁהַיּוֹם שַׁבָּת, אֲבָל לֹא שָׁחַשַׁב שֶׁמְּלָאכָה זוֹ מְתֻּרֶת. ב. יָדַע שֶׁהַמְּלָאכָה אֲסוּרָה, אֲבָל לֹא שָׁחַשַׁב שֶׁהַיּוֹם יוֹם חֹל. וְכָל הָעוֹבֵר אִסּוּר דְּרַבָּנָן בְּמֵזִיד עֹנְשׁוֹ מַכַּת מַרְדּוּת.

מָקוֹר לְאִסּוּר ל"ט מְלָאכוֹת

בְּתְחִלַּת פָּרָשַׁת וַיַּקְהֵל (שְׁמוֹת ל"ה, ב') נֶאֱמַר "שֵׁשֶׁת יָמִים תֵּעָשֶׂה מְלָאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ". חִזְּרָה תּוֹרָה עַל אִסּוּר שַׁבָּת וְהִסְמִיכָתוּ לִמְלָאכֶת הַמִּשְׁכָּן, עַל אַף שֶׁכְּבָר פֹּרְשָׁה זֹאת בָּעֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת בְּפָרָשַׁת יִתְרוֹ, לְלַמֵּדְנוּ שֶׁעִם כָּל הַחֲשִׁיבוּת הַגְּדוֹלָה שֶׁל מְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן וְהַשְׁרָאַת שְׁכִינָה בְּיִשְׂרָאֵל, בְּהַגִּיעַ יוֹם הַשַּׁבָּת חַיָּבִים לְהַפְסִיק מִבְּנִיַּת הַמִּשְׁכָּן מֵחֲמַת אִסּוּר עֲשִׂיַּת מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, וְלָמְדוּ חֲכָמִים מִכָּאן שֶׁכָּל הַמְּלָאכוֹת הַנִּצְרָכוֹת לִמְלֶאכֶת הַמִּשְׁכָּן, הֵם הַמְּלָאכוֹת הָאֲסוּרוֹת בְּשַׁבָּת. [לְדַעַת רַשְׁ"י דף מ"ט:, וְהָרַמְב"ם (פֶּרֶק י"ב הֲלָכָה י"ב) הַמְּלָאכוֹת נִלְמְדוֹת מִבְּנִיַּת הַמִּשְׁכָּן, וּלְדַעַת רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל וְרַבֵּנוּ הָאֵיי הַמְּלָאכוֹת נִלְמְדוֹת מֵהַקְּרֵבַת הַקָּרְבָּנוֹת בַּמִּשְׁכָּן (עַיֵּן רֵישׁ פְּתִיחָה לְאָגְלֵי טַל)].

חֵלֶק הַמְּלָאכוֹת

מִסְפַּר הַמְּלָאכוֹת שֶׁהָיוּ צְרִיכִים לִבְנִיַּת הַמִּשְׁכָּן הֵם שְׁלוֹשִׁים וְתֵשַׁע, וּבִלְשׁוֹן חֲכָמִים אַרְבָּעִים חָסֵר אַחַת. חֶלְקָם הָיוּ נִצְרָכִים לַעֲשִׂיַּת הַיְרִיעוֹת שֶׁפָּרְשׂוּ עַל הַמִּשְׁכָּן, חֶלְקָם הָיוּ נִצְרָכִים לַעֲשִׂיַּת כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן, וְחֶלְקָם הָיוּ נִצְרָכִים לִיצִירַת הֶחָמָרִים הַשּׁוֹנִים שֶׁהִשְׁתַּמְּשׁוּ בַּמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ צְבִיעַת הַיְרִיעוֹת וְכַדּוֹמֶה.

ל"ט מְלָאכוֹת מִתְחַלְּקוֹת לְאַרְבַּע קְבוּצוֹת:

א. י"א מְלָאכוֹת עֲשִׂיַּת הַלֶּחֶם (וּבַמִּשְׁכָּן הָיוּ מְלָאכוֹת אֵלּוּ נִצְרָכוֹת לַהֲכָנַת הַסְּמָנִים לִצְבִיעַת הַיְרִיעוֹת וְכַדּוֹמֶה) 1. זוֹרֵעַ. 2. חוֹרֵשׁ. 3. קוֹצֵר. 4. מְעַמֵּר. 5. דָּשׁ. 6. זוֹרֶה. 7. בּוֹרֵר. 8. טוֹחֵן. 9. מְרַקֵּד. 10. לָשׁ. 11. אוֹפֶה.

ב. י"ג מְלָאכוֹת לַעֲשִׂיַּת בְּגָדִים (וּבַמִּשְׁכָּן הָיוּ מְלָאכוֹת אֵלּוּ נִצְרָכוֹת לְאֶרִיגַת הַיְרִיעוֹת וְכַדּוֹמֶה) 1. גּוֹזֵז. 2. מְלַבֵּן. 3. מְנַפֶּץ. 4. צוֹבֵעַ. 5. טוֹוֶה. 6. מֵסֵךְ. 7. הָעוֹשֶׂה שְׁנֵי בָתֵּי נִירִין. 8. אוֹרֵג. 9. פּוֹצֵעַ. 10. קוֹשֵׁר. 11. מַתִּיר. 12. תּוֹפֵר. 13. קוֹרֵעַ.

ג. ז' מְלָאכוֹת הַנּוֹגְעוֹת לְעוֹרוֹת בַּעֲלֵי חַיִּים (וּבַמִּשְׁכָּן הָיוּ מְלָאכוֹת אֵלּוּ נִצְרָכוֹת לְכִסּוּיִים הָעֶלְיוֹנִים שֶׁלַּמִּשְׁכָּן). 1. צָד. 2. שׁוֹחֵט. 3. מַפְשִׁיט. 4. מוֹלֵחַ וּמְעַבֵּד. 5. מְמַחֵק. 6. מְשַׂרְטֵט. 7. מְחַתֵּךְ. ד'.

ד. ח' מְלָאכוֹת נוֹסָפוֹת שֶׁקְּשׁוּרוֹת לִדְבָרִים שׁוֹנִים שֶׁהָיוּ נִצְרָכִים בַּמִּשְׁכָּן: 1. כּוֹתֵב. 2. מוֹחֵק. 3. בּוֹנֶה. 4. סוֹתֵר. 5. מְכַבֶּה. 6. מַבְעִיר. 7. מַכֶּה בְּפַטִּישׁ. 8. מוֹצִיא מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת .

טור זה מתוך פרויקט 'פני שבת' שבמסגרתו לומדים בקהילות רבות ברחבי הארץ הלכות שבת כמנהג קהילותינו ק"ק תימן, בשילוב עלון ייחודי המופק מדי שבת בשבתו ע"י הארגון, בו מובאים ההלכות באופן מותאם לילדי ישראל, ומועברים ע"י מגידי השיעורים בקהילות

להצטרפות לפרויקט ופרטים נוספים – חייגו:
0548408145

היודעת?

שֶׁהעיד הַגָּאוֹן רַבִּי יְהוֹנָתָן אֵיבְּשִׁיץ בְּסִפְרוֹ יַעֲרוֹת דְּבַשׁ שֶׁאִי אֶפְשָׁר כְּלָל בְּמְצִיאוּת שֶׁיִּבָּצֵל מֵאִסּוּר שַׁבָּת, אִם לֹא יִלְמַד כָּל דִּינֵי שַׁבָּת עַל בָּרִים הֵיטֵב הֵיטֵב.

(הוּבָא בַּהַקְדָּמָה שֶׁל הַמִּשְׁנָה בְּרוּרָה הִלְכוֹת שַׁבָּת)

חִידָה

אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁשְּׁנֵי אֲנָשִׁים יַעֲשׂוּ אֶת אוֹתָהּ פְּעֻלָּה, אֶחָד חַיָּב וְאֶחָד פָּטוּר?

בחן את עצמך

הָעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּשׁוֹגֵג מָה עָנְשׁוֹ?

א. סְקִילָה.
ב. כָּרֵת.
ג. חַטָּאת.

הַאִם בְּנִיַּת הַמִּשְׁכָּן מֻתֶּרֶת בְּשַׁבָּת?

א. מֻתֶּרֶת, רַק מְלָאכָה שֶׁהִתְחִיל בָּהּ קֹדֶם הַשַּׁבָּת.
ב. מֻתֶּרֶת, אֲפִלּוּ מְלָאכָה שֶׁהִתְחִיל בָּהּ בְּשַׁבָּת.
ג. אֲסוּרָה.

קו המאורות >>> מרכז התוכן וההלכה ליהדות תימן *8416

קו ההלכה ובית ההוראה 'המאורות'	אשרייך	אתר 'המאורות'	במת המאזינים	פרויקט השידוכים הארצי	מדרשיית הנוער - נס ציונה	קו הדף היומי
03-915-3133	קו החיזוקים והמתכונים לנשים 03-3077505	כל מה שרציתם לדעת ביהדות תימן kav.meorot.net	במה פתוחה להשארת הודעות לכל הציבור, להשארת הודעה: *8416 שלוחה 2	'לב אחד' - 'בואי תימן' פרטים במייל sm088302222@gmail.com	לנערים וצעירים הרב ישי יפת 052-7169898	מועבר בשפה נעימה וקולחת מפי הרה"ג גולן גיאת שליט"א *8416 שלוחה 3

הגיליון בחסות:
ספרים ותשמישי קדושה
אמיר צברי
קניון קנדי סנטר, יבנה
כתבו בוויז: "החנות המרכזית"
0585-333-130

לעילוי נשמת מאיר בן יחיא ג'רופי ולהצלחת משפחת לדני לירן ותהילה
למנוחת הנפש של ר' מאיר בן יחיא חסיד (מאסר) ז"ל | להצלחת יניאי ונתאי בני דניאל הי"ו
לע"נ יפתח בן דוד נגר ז"ל, נלב"ע ב' בניסן תשפ"ג | לע"נ ידידה ב"ר שמעון נהרי ע"ה

מעמד קביעת מזוזות וחנוכת בית ההוראה 'המאורות' ובית 'אבי צמח' - סניף בני ברק

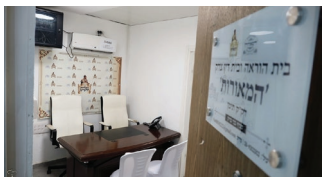

בליל חמישי, אור לכ"ד באלול, התקיים ברוב פאר והדר מעמד פתיחת בית ההוראה ובית דין צדק 'המאורות' סניף בני ברק – רח' ז'בוטינסקי 140, שבנשיאות מו"ר ראש מוסדות 'מאורות הרש"ש' ונשיא רשת בתי ההוראה הגאון רבי יהורם יפת שליט"א, בשילוב קביעת מזוזות וחנוכת 'בית אבי צמח' שע"י מוסדות 'החיים והשלום' שבראשות אב"ד תל אביב הגאון הגדול רבי אבירן יצחק הלוי שליט"א.

את המעמד פיארו בנוכחותם ובדבריהם: חבר מועצת חכמי התורה מרן הגאב"ד רבינו שלמה מחפוד שליט"א – ראש בד"ץ 'יורה דעה' ורב שכונת נוה אחיעזר ב"ב, גאב"ד 'שערי הלכה' מרן הגאון הגדול רבי פנחס קורח שליט"א, ראש ישיבת 'נחלת יהודה' מרן הגאון הצדיק רבי יפת טיירי שליט"א, ראב"ד תל אביב הגאון חכם ניסים בן שמעון שליט"א, רב ק"ק עדן הגאון רבי נתנאל זכריהו שליט"א, ראב"ד ביתר עילית ורב ק"ק 'עץ חיים' הגר"י מועלם שליט"א, רב קהילות בני התורה וראש בית ההוראה המרכזי באלעד הגר"ב עוקשי שליט"א – ראש כולל להוראה 'עץ חיים' בפתח תקוה, הגר"א זכותא שליט"א – רב שכונת פרדס כץ ומשגיח הישיבה לצעירים 'משכנות הרועים', הפוסק הנודע הגאון רבי עמרם פריד שליט"א, הגר"י משדי שליט"א – אב"ד 'מדרש הוראה', רבי אליהו סיאני שליט"א – מראשי ישיבת 'אורחות התלמוד', רבי שלום זכריהו שליט"א – ראש כולל 'התורה והמצוה', רבי אוריאל יצחק־הלוי שליט"א – מרבני 'המאורות' ודומ"צ 'אש חיים', רבי אריאל מלאכי שליט"א – ראש כולל 'עמלי התורה' באלעד, רבי אביחי לוי שליט"א – ראש מכון דרכי הלכה, רבי אליה טובים שליט"א – דומ"צ 'המאורות' וראש כולל 'מאורות הרש"ש' בנס ציונה, רבי יוסף חיים עדני שליט"א – מח"ס שו"ת מה אשיב, רבי יוסף גמליאל שליט"א – ראש המדרשות בבני ברק ובנס ציונה ועוד. כמו כן כיבד בהשתתפותו יו"ר ועדת הבריאות ח"כ הרב יונתן משרקי הי"ו.

» לכתבות והגלריות המלאות כנסו לפורטל התוכן של יהדות תימן KAV.MEOROT.NET «